

Provtagningsanvisning Kalprotektin i faeces - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Remiss	Elektronisk remiss från journalsystem i Gävleborgs län eller pappersremiss 1 Bassortiment Gävleborg														
Provtagning	CALEX ® Cap rör, artikelnummer för provtagningsrörset i Proceedo 1128894, provtagningsrör 1128893 Viktigt att Calex Cap rör är rumstempererat när provet tas! Om vätskebufferten spills ut, ta ett nytt CALEX Cap rör. Ange Provdatum! Skruva ALDRIG av den BLÅ korken! Extraktionsbufferten kan orsaka allergisk hudreaktion. Vid eventuell hudkontakt, skölj omedelbart med generösa mängder vatten. Den vita korken går ej att öppna efter att den stängts till den slutliga låspositionen (hörs klick). 														
Förvaring/transport	Oöppnat Calex cap-rör med buffert kan förvaras i rumstemperatur tills utgångsdatum tryckt på etiketterna. Efter provtagning ska provröret förvaras i kyl 2–8°C tills provet lämnats in till laboratoriet för analys inom 3 dagar. Frost prov måste skickas som frysprov, får ej tina. <u>CALEX Cap Extraktion</u> <table> <tr> <td>Skicka prov till Klinisk kemi inom</td><td>3 dagar</td></tr> <tr> <td>Hållbart i kyla</td><td>15 dagar</td></tr> <tr> <td>Hållbart i -20 frys</td><td>23 månader</td></tr> </table> <u>Feacesrör med brunt skruvlock</u> <table> <tr> <td>Skicka prov till Klinisk kemi inom</td><td>3 dagar</td></tr> <tr> <td>Hållbart i rumstemperatur</td><td>3 dagar</td></tr> <tr> <td>Hållbart i kyla</td><td>6 dagar</td></tr> <tr> <td>Hållbart i frys</td><td>4 månader</td></tr> </table>	Skicka prov till Klinisk kemi inom	3 dagar	Hållbart i kyla	15 dagar	Hållbart i -20 frys	23 månader	Skicka prov till Klinisk kemi inom	3 dagar	Hållbart i rumstemperatur	3 dagar	Hållbart i kyla	6 dagar	Hållbart i frys	4 månader
Skicka prov till Klinisk kemi inom	3 dagar														
Hållbart i kyla	15 dagar														
Hållbart i -20 frys	23 månader														
Skicka prov till Klinisk kemi inom	3 dagar														
Hållbart i rumstemperatur	3 dagar														
Hållbart i kyla	6 dagar														
Hållbart i frys	4 månader														

Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk kemi och transfusionsmedicin i Hudiksvall och Bollnäs
Referensintervall	Kliniska beslutgränser för vuxna och för barn från 4 års ålder med tolkningsstöd: < 80 mg/kg – normal Koncentrationer under 80 mg/kg talar emot en aktiv magtarms inflammation och definieras som ett normalt värde. 80–160 mg/kg – gråzon/gränsvärde Värden mellan 80–160 mg/kg g ligger i en gråzon och bör följas upp kliniskt. Förnyad provtagning kan vara ett lämpligt steg i dessa fall. > 160 mg/kg – förhöjd Koncentrationen över 160 mg/kg talar för aktivt inflammatoriskt sjukdom och vidare utredning ska övervägas.
Svarstid	Måndagar, onsdagar och fredagar, dagtid
Ackrediterad	Ja
Efterbeställning	Ej tillämpligt
Patientinformation	Patientanvisning för provtagning av Kalprotektin
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/övrig upplysning	Ny analysmetod sedan 2021-03-01. Den nya metoden ger siffermässigt ca 2,7 gånger högre värde. Obs! Används endast för insamling av vattnig/rinnig faeces, lämnas i faecesrör med sked och transporthylsa. Rör (20 x 76 mm) med sked och brunt skruvlock, artikelnummer 272722. Provet kan tas som stickprov. Provmängd minst ca 3 ml. Fyll burken till en fjärdedel.

Medicinsk bakgrund/ indikation	Indikation: Misstänkt inflammatorisk tarmsjukdom (IBD). Vägledning inför ställningstagande till endoskopiska undersökningar av tarmen hos patienter som uppvisar symtom på funktionell tarmsjukdom (IBS). Uppföljning av sjukdomsförlopp och utvärdering av behandlingseffekt hos patienter med IBD Kalprotektin är ett kalcium- och zinkbindande protein som tillhör familjen S100 proteiner (S-100 A8/A9). Kalprotektin förekommer i höga koncentrationer i neutrofila granulocyter och i något lägre koncentrationer i monocyter. Koncentrationen av kalprotektin i faeces är proportionell till antalet neutrofiler som vandrar in från tarmväggen i mag-tarmkanalens lumen. Vid inflammatoriska tillstånd i tarmen (inflammatory bowel disease, IBD), till exempel ulcerös kolit (inflammation begränsad till kolon) och Chron sjukdom (ileocekala området som oftast påverkas) migrerar neutrofila granulocyter in i den inflammatoriska sjukdomsprocessen men också där vidare ut till tarmlumen. Detta leder till att kalprotektin koncentrationen i faeces ökar kraftigt. Koncentrationen av kalprotektin korrelerar väl till med sjukdomens aktivitetsgrad, utbredning och behandlingseffekten. Normala kalprotektinvärden ses vid Irritable Bowel Syndrom (IBS) eller Recurrent Abdominal Pain (RAP) som inte har något inflammatoriskt ursprung. F-Kalprotektin har ett hög negativ prediktiv värde hos patient med kliniska symptomen så en normal koncentration kan utesluta behov av endoskopi utredning. Förhöjda koncentrationen kan också ses vid andra tillstånd med ökad neutrofilinvandring: gastrointestinala maligniteter. celiaki, bakteriell gastroenterit (Helicobacter Pylori) och divertikulos. Ibland ses förhöjda kalprotektin nivåer i faeces även vid variga övre luftvägsinfektioner och vid näsblod.
---	--

Medicinsk bakgrund/ indikation	Förhöjda värden ses även vid behandling med NSAID-preparat eller protonpumphämmare. Falskt negativa resultat kan uppträda hos patienter som har granulocytopeni på grund av benmärgsförsvagning och hos patienter som har en ökad trypsinaktivitet (proteolys). Friska barn under 1 år kan ha kraftigt förhöjda värden av fekalt kalprotektin.
-----------------------------------	---

Revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2022-08-16	11	Lagt till rubriken Revideringar. Uppdaterat avsnitt för provtagning och förvaring.
2023-08-17	12	Ändring på hållbarhet i kyl för Calex Cap Extraction rör, se avsnitt Förvaring/ transport.